

stode over for, at Menighedsraad i den foreliggende Form var en Sag, der var endelig afgjort, saa vilde jeg ikke kunne stemme for dette Forslag; men saadan er Forholdet jo ikke, vi staa tværtimod over for, at ogsaa Spørgsmaalet om Formen for Menighedsraadene og for deres Deltagelse i Præstevalg vil komme til at ligge for om nogle Aar; jeg er derhos overbevist om, at den højtærede Kultusminister vil tage alvorligt Hensyn til de Ønsker og Udtalelser, der ogsaa paa disse Punkter maatte komme frem fra det kirkelige Udvalg, ligesom jeg er overbevist om, at uden det vil heller ikke den endelige Afgørelse af denne Sag i sin Tid komme gennem begge Rigsdagens Ting. Af disse Grunde vil jeg derfor med passende Tryghed kunne stemme ogsaa for Menighedsraadene, skønt de, som de foreligge, ikke tilfredsstille mig.

Jensen-Knudstrup: Da jeg forleden Dag havde Ordet i Anledning af et Nik, som fik et kriminelt Anstrøg og blev anholdt af en æret Taler, fik jeg sagt et Par Ord om min Stilling til de foreliggende Lovforslag, navnlig det om Menighedsraad, og jeg fik antydet, at jeg ser anderledes paa det Forslag, som foreligger i Aar, end paa det, vi havde til Behandling i Fjor. Men da jeg kun havde Ordet for en kort Bemærkning, fik jeg ikke mere end antydet Bevæggrundene til denne forskellige Stilling til Menighedsraadsforslaget, og det er senere blevet mig klart, at jeg maatte gøre bedre Rede for min Stilling, fordi der synes jeg, er et Hovedsynspunkt, som næsten ikke er kommet frem under Forhandlingerne, og som dog egentlig er Tappen, det drejer sig om. Jeg tror ogsaa, der er grumme mange Mennesker i de forskellige kirkelige Lejre, som væsentlig dele den Opfattelse, jeg nu i en kort Tale skal lægge frem.

Jeg hilste Forslagene i Fjor med stor Sympati. De vare, naar man samlede dem, baade Forslagene om Valgmenigheder, om Brugen af Kirker og Forslaget om Menighedsraad, et Skridt i Flugt med den historiske Udvikling. Det var den historiske Traad, der i det væsentlige toges op, og man fortsatte ad den historiske Udviklings Vej; endda mere alsidig, end man havde gjort det før. Man har nemlig hidtil i vor kirkelige Lovgivning væsentlig fæstet sine Øjne paa de mere bevidste Kredse, de mere aandelige myndige i Folkekirken, dem, der ikke kunne nøjes med afstukne Sognegrænser og tilsendte Sognepræster, men maa vælge frit, fordi de

kunne skønne aandeligt og ville følge deres Trang til at gaa i det Spor, de nu én Gang ere komne til at træde. Det er navnlig de Kredse, man har tænkt paa tidligere lige fra 1855 med Sognebaandsløsningsloven til 1873 med Revisionen af Valgmenighedsloven. Opgaven har været at skaffe Luft og give Plads og Frihed, efterhaanden som Livet krævede Rum, og de fri Rørelser krævede Tumbleplads. Derimod, den anden Side, de stille siddende i Folkekirken, de mere umyndige, de mindre bevidste, som man kan samle under Udtrykket Sognemenighederne, have ingen tænkt paa før i Fjor, da Forslaget om Menighedsraad blev forelagt. Derfor var det et Skridt ad den historiske Udviklings Vej, men det var samtidig et mere alsidigt Skridt, idet man tidligere kun tænkte paa de mere aandelige fremskredne Kredse.

Jeg hilste altsaa Forslagene med ubetinget Glæde, og jo mere jeg syslede med dem og talte om dem paa Møder, desto gladere blev jeg over dem sammenholdte som Helhed, over, at Sognemenighederne kaldtes frem til at deltage i Folkekirkens Styrelse, hvorved de kunde faa deres kirkelige Interesser vakte. Det trængtes der til, thi i mange Egne ere Kirkerne jo ved at blive folketomme. De menige Sognemenighedsmedlemmer fik den gamle Ret tilbage, at være medvirkende ved Sognepræsternes Kaldelse, og Menighedsraadene gav Folkekirkens læge Element et Organ; Folkekirken har jo indtil nu kun haft et gejstligt Organ, kunne vi sige, i Landemoder og udvidede Landemoder. Nu gav man Folkekirkens Lægmandselement et Organ i Menighedsraadene, og som man vilde etablere dem efter Loven i Fjor, var der ikke noget i Vejen for, at man kunde samle dem provstvis og stiftsvis til Erklæring over folkekirkelige Spørgsmaal til Vejledning for Lovgivningsmagten. Det var de Goder, jeg saa paa i Fjor og hilste med Glæde, som jeg sagde. Derimod var Spørgsmaalet om en ny Kirkeforfatning traadt i Baggrunden og i alt Fald i min Bevidsthed grumme lidt fremme. Man holdt sig til Udviklingen af den gamle, den givne Kirkeforfatning, ligesom man har gjort det hele Tiden siden Grundlovens Givelse. Menighedsraadene vare noget for sig selv med de Opgaver, jeg har nævnt.

Nu er Stillingen faktisk en anden. Jeg synes, det aldeles ikke er kommet frem, og det undrer mig storligen. Alt dette er jo endevendt. Menighedsraadene ville nu, som de blive vedtagne i Dag, væsentlig faa Betydning som en Valgforsam-